

Když hoří na sídlišti

Osvěta musí být, dokáže totiž zachránit životy.

problémy s požární bezpečností v plněných sídlištích velkých měst. Úspěšnou kampaň HZS Středočeského území nazvanou "3 metry k životu".

Text: Jaroslav Kliment
Foto: Schutterstock

V případě požáru či jiné závažné situace, kdy je potřeba zásahu integrovaného záchranného sboru, jde doslova o vteřiny. Doprava hasební techniky trvá v kontrastu s šířením požáru zoufale pomalu i bez nevyhnutelných překážek, jako je dopravní provoz, omezení, kolony apod. Včasné zásah v krizové situaci mohou zásadně zpozdít či zcela znemožnit neukáznění řidiči nerespektující dopravní značení.

Obtížná situace se nejmarkantněji projevuje na přetížených obslužných komunikacích, parkovištích velkých sídlišť a v centrech měst. Průjezd hasičského vozu s výškovou technikou, která je nezbytná pro záchranu osob odříznutých ve vyšších podlažích, vyžaduje minimálně tři metry volného prostoru mezi zaparkovanými vozidly. V křižovatkách a odbočkách je situace pochopitelně ještě mnohem obtížnější. Stejně je též zajištění volné nástupní plochy pro požární techniku. Prostor od vstupu, tedy vchodu do objektu, musí být dostatečný hlavně pro ukotvení výškové techniky, která potřebuje pevnou oporu (tady obecně platí 4 až 7 m). Dlužno však říct, že iniciativa cílí především na řidiče a řidičky, kteří si neuvědomují závažnost a potenciální dosah svého jednání.

Situace však nemá jenom jednu stranu a není černobílá. Zákazové a omezující značky jsou respektovány jen do těch mezí, kdy je situace řešitelná, jinak řečeno, dokud mají automobily vůbec kde zaparkovat. Krizové situace navíc nejsou natolik časté a veřejnost pak podléhá klamnému pocitu bezpečí ve stylu – snad se nic nestane. V neposlední řadě jde o čistou ignoraci řidičů, kteří jsou bezohlední a problémy záchranných složek a postižených lidí je v podstatě nezajímají, pokud tedy zrovna oni nepotřebují jejich služby. Poté můžeme zahlédnout mediálně vděčné obrázky hasičských hadic protažených rozbitými okny špatně parkujících vozů, či výjevy skupin hasičů pokoušejících se holýma rukama odsunout vozidla bránící průjezdu alespoň o několik centimetrů, zatímco drahocenné vteřiny ubíhají a někomu jde o holý život. Smutným faktem zůstává, že

Požár ve vyšších patrech přináší u zásahu vždy jisté komplikace.

Každý chce parkovat, hasiči však musí!

Někdy je potřeba špatně zaparkované auto vzít do „teplých“ a odsunout.

Tady měli hasiči „šťěstlí“, že byl řidič doma a mohl jim uvolnit cestu.

atributy projektu „Tři metry k životu“ procházejí hlavními informačními kanály v podstatě pouze na pozadí nějaké aktuální tragédie, kde se důsledky projeví v celé své nahotě. Nejproblematičtější sídlištní aglomerace byly budovány v 70. a 80. letech minulého století s ohledem na tehdejší stavební a dopravně-obslužní normy. Realita současnosti je přeci značně rozdílná oproti té tehdejší. Každá rodina má dnes i více než jeden automobil a možností k parkování zásadně nepřibýlo. Poučná je situace na pražském sídlišti Velká Chleba ve večerních hodinách, kdy se lidé vrací z práce.auta jsou zaparkována ve dvou řadách a vzájemně se blokují. Situace, kdy lidé odjíždějící ráno do práce ručně odstrkují záměr-

Vůbec nejproblematičtější jsou špatně zaparkovaná auta na sídlištních, což může vést k dost krizovým situacím při rychlosti zásahu hasičů

ně nezabrděné vozy nejsou žádnou výjimkou, nýbrž běžnou praxí.

Problém je široce rozšířený, a pojďme si přiznat, že také záměrně přehlížený či tolerovaný. Příčina a důsledek tohoto stavu je především nedostatek parkovacích míst, tlak je

Tento hasičský speciál na podvozku Econic má výhodu velkého „rejdu.“

Názorný příklad, jak se nemá parkovat v blízkosti vchodu do domu.

Jistým řešením praktikovaným v západní Evropě jsou patrová stání.

dnes kladen spíše na zvelebování užitných ploch ve směru sportovního či rekreačního využití. Na jednu stranu je to pochopitelné, lidé chtějí dětská hřiště, lavičky či okrasnou zeleň, zkrátka vhodný prostor k relaxaci. No a bezpečnost a obslužnost potřebnou technikou tak prostě nepatří k atraktivním tématům, pokud jsou na pořadu stavební úpravy okolí sídlišť. Když už je k dispozici větší městský prostor v okolí sídliště, je pravděpodobnější, že zvítězí sociálně-ekonomické zájmy, v místě pak vznikne spíše menší supermarket než parkovací dům.

Do jisté míry by bezpochyby pomohla úprava legislativy. Pokud by větší komerční subjekty v blízkosti sídlišť měly povinnost budovat parkovací kapacity nad rámec jejich potřeb, a ty dále poskytnout obyvatelstvu v lokalitě, alespoň by vznikla možnost, jak se postihnout za nesprávné parkování vyhnout. Variant ke zlepšení je mnoho, investice místních samospráv se například mohou zaměřit na budování lehkých parkovacích domů ve stylu „paternosteru“, které jsou schopny znásobit kapacitu jednoho stání až pětikrát. K těmto stavbám, kvůli výšce, nelze přistoupit všude, v okrajových částech zástavby, typicky u protihlukových zdí či okrajích větších parkovacích ploch, to však možné je. Z hlediska infrastruktury se nezdá být zásadním problémem navýšení parkovací kapacity sídliště o několik desítek pozic. Vyčistění problematických míst je pak pouze otázkou důsledného vymáhání dopravního značení. Buďte ohleduplní a mějte na paměti motto projektu „Když jde o život, přeparkovat nestihnete!“

Stáří nezastavíš, vždy tě dostihne

Když něco funguje, není třeba měnit.

Kvalitní požární technika je jedním ze základních pilířů pro zvládnutí náročného zásahu, kde jde mnohdy o životy. Na techniku musí být spolehnutí v jakékoliv situaci, stejně jako na kamarády sedících ve vozidle při jízdě k zásahu.

Text: Dominik Hromádka
Foto: archiv SDH Veltruby

Kvůli špatnému stavu techniky může totiž dojít i k dopravním nehodám, které se nevyhýbají ani hasičům. S postupným vývojem a modernizací automobilového průmyslu proto přichází novinky v aktivní i pasivní bezpečnosti vozidel a k většímu komfortu během přepravy i řízení.

Bezpochyby každý strojník, a zvláště ti mladší, kteří nemají zkušenosti se starým typem nákladních vozidel ocení, když vozidlo umí řídit „samo“ v podobě automatické převodovky, která je už dnes považována za standardní vybavení vozidel než ruční řazení s využitím mezipylnu.

Stará technika přidává vrásky a stává se neřešitelným problémem i z pozice oprav, kdy se náhradní díly už nevyrábí a pouze s detektivním umem, za který by se nemusel stydět ani Sherlock Holmes, se podaří najít zapomenutý díl na půdě chaty na druhém konci republiky.

Tím však starosti nekončí, přestože starší techniku umí ještě spousta lidí opravit „na koleni“, zkušenosti a znalosti se postupně také vytrácí z povědomí mechaniků-hasičů, ale i firem,

jež se specializují na opravy hasičské techniky.

Dnešní moderní hasičské speciály renomovaných značek disponují nejmodernější technikou, která v sobě ukrývá různé bezpečnostní asistenty, účinnější brzdové systémy, lepší deformační zóny, které mohou zachránit nejen lidský život.

HZS Středočeského kraje řešil v roce 2017 dopravní nehody vlastních vozidel celkem ve 36 případech, celková finanční škoda přesáhla čtyři miliony korun.

Přestože dochází k postupné obměně techniky nejenom ze strany profesionálních hasičů, není tajemstvím, že v hasičské zbrojnici lze najít bez větších obtíží techniku z dob socialismu. Tato technika už mnohdy nedosahuje kvalit, jež měla při svém vzniku a ani sebelepší péče nedokáže zub času potlačit či skrýt.

K typickým představitelům této techniky neodmyslitelně patří Škoda 706 RT, DA 12 AVIA, CAS „Mates“ a Š 706.

To je i případ veltrubské jednotky, která ve Veltrubách napsat tu

„Veltrubská jednotka má pravidelně přes patnáct výjezdů ročně

stání nalezneme vozidlo CAS 25 Škoda 706 RTHP spíše známé jako trambus. Jde o vozidlo, jehož budoucnost je ovšem poněkud nejistá.

Trambus je označení typu kabiny nákladního automobilu, kde řidič sedí nad nebo před předními koly. V češtině se slovo „trambus“ zpravidla používá pro konkrétní model – Škoda 706 RT. Další názvy, se kterými se ve veltrubské jednotce můžete setkat, jsou Š 706 pralesní, Mates a Š 706.

Starší technika nepatří do šrotu, ale do šikovných rukou.

Bleskové povodně v roce 2020 na Kolínsku, zásah jednotky trval dvanáct hodin.

Vozidlo je mezi 53 nezajímavými kusy požární techniky v ČR, v roce 2021 se objevilo v kalendáři Technika IZS ve fotografiích.

JSDHo Veltruby

V okrese Kolín se nachází obec Veltruby, kde je zřízena jednotka Sboru dobrovolných hasičů zařazená v kategorii V. Celkem má jednotka 13 členů, kteří jsou připraveni pomoci každému, kdo potřebuje. Za fakt, že se nejedná pouze o „papírovou“ jednotku hovoří i jejich čísla při řešení mimořádných událostí. Jejich číslo je dvacet, přesně k tolika mimořádným událostem vyjela v roce 2020. Na konci roku 2020 zasahovala jednotka z Veltrub při výbuchu v kolínské elektrárně a teplárně, šest hodin tam pomáhali s hašením uhelného dopravníku za použití dýchací techniky.

Odstraněním lafetové proudnice, získali možnost instalace nových úložných prostor.

Být viděn a slyšen – V roce 2017 proběhla současně s repasováním kabiny i výměna VRZ.

V roce 2016 žádali o přesun z kategorie JPO V do kategorie III. Přesunutí do vyšší kategorie však nebylo umožněno, neboť v jejich hasebnícm obvodu je dostatek jednotek, které zajišťují bezpečnost na úseku požární ochrany. Přesto tohle gesto značí o upřímnosti jejich konání a o tom, že se nebojí vzít si na svá bedra mnohem více odpovědnosti a ochoty pomáhat, než je od nich vyžadováno. Mezi další činnosti v době pandemie nemoci Covid-19 prováděli hasiči dezinfekci školy, školky a dalších veřejných budov.

Nejen pro svou obec jsou zdejší hasiči zárukou bezpečí. Obec Veltruby je proto na ně náležitě hrdá a poskytuje

místnímu sboru pomocnou ruku nejenom po finanční stránce.

Z peněžité pomoci, které se jim ze strany obce a podporovatelů dostává, investují nemalé peníze do údržby techniky, výstroje, výstroje a do hasičské zbrojnice.

Pojďme ale k jejich miláčkoví v podobě hasičské cisterny CAS 25 Š 706. Tato cisterna zde slouží již od roku 1978 a za svou službu u místního sboru by mohla bezpečně vyprávět nespočet příběhů o tom, co už dokázala. Hasiči ji proto opečovávají, jak se sluší a patří, nejenom garážmistr by se mohl od jejich chování leccemu přiučit. Mezi standardní úkony spojené s údržbou patří pravidelná očista techniky, pravidelná výměna oleje, ale i taková

„drobnost“ jako je přidávání aditiva do nafty pro eliminaci nepříznivých účinků spojených s biologickou složkou v naftě.

Dle ČSN 656508 obsahuje nafta motorová 31% biosložky MERO. Jinými slovy, při natankování 1 l nafty motorové je čistá nafta tvořena z 690 ml, 310 ml je podíl methylesteru řepkového oleje.

Sebelepší údržba však nedokáže zastavit zub času, proto se hasiči rozhodli pro omlazovací kúru. První velké omlazení proběhlo v roce 2013, kdy bylo vozidlo předáno do firmy

Repasováním nástavby, byl vytvořen prostor, pro další skříňě po obou stranách vozidla.

Otevíráním skříní nahoru, získali hasiči více prostoru pro manipulaci s prostředky z vozidla...

Firma Anza, s. r. o., která sídlí v Chlumci nad Cidlinou, provedla na této cisterně v roce 2017 další krok k omlazení, kdy došlo k repasování kabiny a obnovení červeno-bílého nátěru, typického pro hasičská vozidla.

Rok 2020 byl opět pro hasiče z Veltrub finančně náročný. Tehdy bylo do cisterny potřeba investovat velkou částku pro zajištění bezpečnosti a spolehlivosti vozidla. Z toho důvodu obec uvolnila 100 000 Kč z obecních prostředků, které jednotka efektivně využila. Během loňského roku se rovněž provedla kompletní výměna pneumatik, oprava brzd, výměna těsnění pod hlavou motoru a odstranění závady na požárním čerpadlu. Bezesporu

MiKHT z Havlíčkova Brodu. Na cisterně byla provedená repase nástavby. Místo původní typické zakulacené ocelové nástavby byla cisterna obohacena o atypickou a zcela originální hliníkovou hranatou nástavbu, která dává vozidlu nezaměnitelný vzhled, ale i možnost pohodlněji a snadněji pracovat s umístěným materiálem ve vozidlu.

V roce 2020 slavila veltrubská cisterna s atypickou nástavbou úspěch, když byla vybrána z téměř tisíce kusů české techniky do výběru 53 nejzajímavějších. Ty nakonec figurují v kalendáři pro rok 2021 od největší české databáze Technika IZS ve fotografiích.

Volný prostor po odstranění nádrže na pěnidlo, využili pro uložení více hadic.

Výjezd na požár pole a stohu u obce Ostrov zaměstnal více jak osm jednotek.

” KOPIS = Krajské operační a informační středisko, jde o místo, kam se člověk dovolá pomoci

Lze říct, že jednotka dělá vše, aby vůz byl v dobré kondici a bylo na něj spolehlutí.

Začátek nového roku, nebyl zrovna takový, jaký by si hasiči z Veltrub přáli... Během kondiční jízdy několik kilometrů od hasičské zbrojnice, došlo na rovném úseku a v plné rychlosti k prasknutí součástky motoru a následnému úniku chladicí kapaliny na vozovku.

Zde se projevily zkušenosti a zdatnost strojníka, který nezazmatkoval a začal duchapřítomně brzdit. Nebylo to jenom štěstí, že strojník dokázal

v silném provozu bezpečně zastavit vozidlo poblíž krajnice.

Řád strojní služby nařizuje, že strojník musí vykonat kondiční jízdu s vozidlem 1x měsíčně v minimální délce 10 km.

Pomocnou ruku jim během nelichotivé situace podali profesionální hasiči z Kutné Hory, se kterými byli v telefonickém kontaktu ihned po poruše. Telefonickou cestou se pokoušeli společnými silami diagnostikovat přes-

ně závadu na vozidle a vymyslet „co s tím“, aby vozidlo nemuselo být složitě otaženo.

Proto hasiči z Kutné Hory poslali na místo události zkušeného technika, který měl pomoci hasičům z Veltrub s improvizovanou opravou na místě.

Zhruba po hodině se společnými silami povedlo opravu dokončit a vozidlo se poté pomalou jízdou vrátilo zpět na zbrojnici.

Cisterna však potřebovala více než improvizovanou pomoc, bylo nutné vyměnit poškozené díly. Místo využití

Jednotka o zmenšeném počtu 1+3, byla povolána k záloze na stanici HZS Kolín – Ovčáry.

Prasklá součástka motoru, měla za následek, únik chladicí kapaliny a uvedení vozidla mimo výjezd.

služeb z automobilového servisu, kde by oprava trvala minimálně několik dní, se hasiči pustili do opravy svépomocí.

V pozdních večerních hodinách téhož dne, došlo k opětovnému přihlášení vozidla na KOPIS. Oprava se zdařila. ☺

Fakt, že odklad opravy by měl zásadní vliv na jejich činnost se ukázal dva dny poté, kdy jednotka vyjela k výbuchu v kolínské elektrárně a tepelnárně. Další výjezd s touto technikou se uskutečnil 8. února v 7 hodin a 8 minut k technické pomoci při vyjetí autobusu mimo vozovku do příkopu.

Zdálo se, že krom této události je už od dalších lapálií na nějakou dobu pokoj. Další, avšak pro jednotku tragičtější událost, se odehrála

11. 4. 2021. Opět se tak potvrdilo, že je dlouhodobě neúnosné provozovat starou techniku. Během kondiční jízdy došlo opět k technickému problému v motorové části a vozidlo opět nebylo schopné další jízdy. Tehdy znovu muselo být odhlášeno na KOPIS, ale tentokrát hasiči tušili, že se nebudou jednat o závadu, kterou zvládnou opravit během jednoho probdělého večera. Rozsah škody se ukázal relativně brzy, došlo k prasknutí klikové hřídele.

Kliková hřídel tzv. „klika“ je technická součástka zařízení, sloužící k přeměně přímočarého vratného pohybu na rotační nebo naopak.

V tomto případě jedná o neopravitelně nerentabilní opravu, byla výměna motoru, lovně snažila najít jinou, však neřešitelný problém ruku se jim snažila podat ale i široká veřejnost a ostatní ské sbory. Je pravda, že spousta vozidel tohoto typu nachází svůj konec na hřbitově vozidel, tedy v kovošrotech a vrakovistiších. Najít motor by se mohlo zdát, že se jedná o jednoduchý úkol, ale opak je pravdou!

Nainstalovat použitý starý motor, který by byl přes čtyřicet let starý, bez podvědomí o stavu a historii motoru je risk, který se nemusí vyplatit. Nejenže by zde znovu hrozilo vysoké riziko opětovné závady a s tím spojené nemalé finanční a časové ztráty pro provedení nové opravy, ale reálně by se jednalo i o ohrožení životů nejen posádky vozu. Nicméně veltrubští hasiči však odmítají svůj trambus nechat sešrotovat nebo jej rozprodat prodat na náhradní díly.

Jedná se přece o vozidlo, které neodmyslitelně patří k jejich sboru a tohle je minimální poděkování, za roky spolehlivé služby. Z toho důvodu si svou cisternu ponechali jako historické vozidlo pro kulturní akce i v nepojízdném stavu.

Bez vozidla to ale nejde

Tady se nabízí už jen jedno, než provozovat nebezpečnou a nespolehlivou požární techniku, je lepší nemít žádnou. Přesto se však jednotka neobejde bez spolehlivé cisterny, je ale také pravda, že jednotka v kategorii V nemá dle metodických podmínek za povinnost vlastnit cisternu. Nicméně, pokud jednotka takové vozidlo vlastní, jde bezesporu o jasnou výhodu.

Nejenom z důvodu řešení mimořádné situace, pro obec má i znatelný prospěch ve formě technických asistencí, kdy může s využitím asanačních lišty provádět očistu komunikací, dopravovat vodu nebo při pořádání kulturní akce Dětského dne, kdy každé malé dítě i dospělí uvítají různé vodní radovánky.

Finance samozřejmě ovlivňují naše životy a jednotka z Veltrub proto není žádnou výjimkou.

Pomáháme a nic za to nechceme.

S ohledem na bezpečnost, bylo vozidlo odtaženo asistenční službou, místo tažení na tyči.

Pořízení zbrusu nové cisterny je však otázkou částky, která přesahuje šest milionů korun.

V této době to je pro jednotku i obec cena z oblasti sci-fi, stejně tak jako pořízení starší, ale modernější techniky. I to je však mimo finanční možnosti sboru, zde se bavíme o minimální částce jednoho milionu korun.

Někdo by mohl namítnout, že řešením problému je bezplatný převod od HZS ČR, který pravidelně bezplatně daruje svoji vysloužilou

techniku do rukou dobrovolných jednotek.

Jedná se o techniku spolehlivou a modernizovanou a je tak snem početného zástupu dobrovolných jednotek, přesto na tento dar velká většina z nich nedosáhne. Důvodem je velký zájem ostatních sborů, kdy přednostně a z pochopitelných důvodů, dostávají zpravidla přednost JPO II a JPO III. Z tohoto hlediska je velmi nepravděpodobné, že by se hasičům z Veltrub podařilo tímto krokem dosáhnout na novější, ale plně funkční techniku.

Finančně podpořit hasiče z Veltrub můžeme přes nadační fond.

V průměru jde o deset žádostí ročně o bezplatný převod na jedno vozidlo určené k převodu. Stáří techniky určené k bezplatnému převodu je v průměru 11 let.

Veltrubští hasiči se nevzdávají

Hasiči z Veltrub si uvědomují, že žádný boj není prohraný dokud jej oni nevzdají.

Dne 25. března 2021 vykročili opět proti nepřízní osudu a založili na internetovém serveru Znesnaze21 sbírku, kam by si přáli vybrat dostatek finančních prostředků, aby se společně s obcí mohli podílet na pořízení cisterny. Svůj cíl vyčíslili na 250 000 Kč.

Během prvních dvou týdnů se podařilo vybrat částku přesahující 40 000 Kč, což je sice pěkné, ale zdaleka nestačí a podstatná část jejich cíle je ještě před nimi.

Jejich snem, i s ohledem na proporce garáže, je vozidlo CAS 24 T 815 4x4 TERRNo1 nebo cisterna na podvozku Scania. Velkým přáním sboru je, aby se co nejdříve mohli opět ohlásit na KOPIS a oznámit opětovou výjezdovou schopnost. Cílem je znovu být na místě pro ty, kteří potřebují pomoc. ◀

Hašiči pohledem dětí

**Táto, mámo,
můj obrázek je
v Hasičárně!**

Nikol Marténková, 9 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Michaela Vokounová, 10 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Nikol Marténková, 9 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Monika Havlíčková, 12 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Hana Černá, 12 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Marek Zejda, 9 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Natálie Marténková, 11 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Marek Zejda, 9 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Natálie Havelková, 11 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Nikol Marténková, 9 let, SDH Pavlov, okres Žďár nad Sázavou

Hasičárna velice děkuje všem dětem, jež se zúčastnily soutěže o nejpovedenější kresbu z činnosti hasičů zachraňujících lidské životy. Některé z nich budou oceněny malým dárkem v podobě hračky.